

Izhaja vsak četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša: za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopiseprejemal „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Naročnino in naznaila s projesma upravnistvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevem tekalistu nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Gorno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Resolucije

za III. slovenski katoliški shod.

I. Resolucije cerkveno-političnega odseka III. slovenskega katol. shoda.

Politiške razmere se izpreminjajo, državne oblike se menjajo, neizpremenljiva pa je dolžnost in pravica državljanov, skrbeti za svoj večni blagor.

Državni smoter je časno blagostanje njenih udov, cerkveni pa večno blagostanje; ta smoter pa je višji, ker presegata čas in prostor.

Katoličani smo prepričani, da moramo ta večni smoter doseči samo po naukih in milostih, ki jih je Izveličar izročil svoji cerkvi; zato zahtevamo od države, da to naše prepričanje vpoštevava v zakonodajstvu in v upravi tako, da moremo v kakršnikoli državni obliki neovirani izvrševati svoje verske dolžnosti, ki se nanašajo na naše večno izveličanje. Zato zahtevamo za cerkev popolno svobodo; država ne sme stavljati cerkvi nobenih ovir pri udeleževanju njenega smotra, ona mora imeti vselej in povsod priložnost svobodno učiti Kristov nauk in deliti njegove milosti.

To svobodo doseči, kjer je izgubljena, zagotoviti, kjer obstoji, je nujna dolžnost vseh katoličanov. Zato se morajo rabiti razmeram primerna sredstva. Z ozirom na razmere v avstrijski državi pa velja to-le:

Svoboda cerkvenega življenja se da doseči le ustavnim putem. Konkordat je na tem temelju težko mogoč, ker se zastopnik države menja po vsakratni večini. Idealni naš smoter, naj bi država priznavala in upoštevala božanstveni značaj cerkvi, se ne da doseči, dokler ne prekvasi vseh slojev krščanska misel. Obramba cerkvenih pravic se da ustavno izvrševati samo po politično zavednih katoličanih. Ne da se tajiti, da v ustavnem življenju vedno bolj prodira demokratiško načelo in da se ustavne pravice raztezajo na vedno širše sloje. Boj za cerkveno svobodo mora biti v soglasju s temi dejstvi.

Katoliški shod izjavlja, upošteva ta dejstva: I. S tiskom in besedo naj se goji med ljudstvom pouk o cerkveno-političnem položaju v naši državi.

II. Cerkev-politične zahteve naj ostanejo stalno na programu, ki se morajo zanj zavezati kandidati za zakonodavne zборе.

III. Vsi katoliški volilci po vseh svojih organizacijah naj nadzorujejo skrbno, kako gosposke izvršujejo cerkveno-politične zakone.

IV. Edino uspešno sredstvo v dosegu cerkvene svobode v sedanjih razmerah je: odkrito priznanje in zastopanje načela državljanske politične svobode.

V. Za vestno dolžnost vsakega zavednega katoličana smatramo, v le-teh razmerah udeleževati se volitev v zakonodavne zборе.

Z ozirom na položaj sv. očeta pa tretji slovenski katoliški shod

VI. protestira zoper sedanji položaj sv. očeta napram svetni oblasti in zahteva za poglavarja katoliške cerkve svobodo, ki jo potrebuje za izvrševanje svojega poklica.

Ker temelji avstrijska majska zakonodaja iz leta 1874 na čelu, da ima država vsled svoje lastne oblasti — pri nas še kot upraviteljica verskega zaklada — po svoji zakonodaji določevati cerkvene razmere, izjavlja III. katol. shod.

VII. da je dolžnost ljudskih zastopnikov delovati v postavno določenih mejah na to, da se razveljavi zakon z dne 7. majnika 1874, drž. zak. št. 50, ker nasprotuje ta zakon načelu državljanske svobode, izraženemu v avstrijskih državnih temeljnih zakonih.

Ker pravi zakon med kristjani ne more biti, ne da bi bila ta zveza hkrati zakrament

VIII. tretji slovenski katoliški shod priznava izključno le cerkvi pravico staviti razdiralne zakonske zadržke in soditi o veljavnosti krščanske zakonske zveze.

IX. Vsled tega tretji slovenski katoliški shod v soglasju z izjavi papeža Pija IX. in Leona XII. obsoja civilni zakon v kakršnikoli obliki in smatra, da je sedaj v Avstriji veljavni zasilni zakon glede na katoličane škodljiv javni morali in krščanskemu naziranjju o svetosti zakona.

X. Posebej še tretji slov. kat. shod obsoja stremljenje onih katoličanov, ki se prizadevajo, da bi se nerazdružnost sv. zakona, vtemeljena v božjem in naravnem pravu potom civilnih postav odpravila.

XI. Boj za svobodno šolo se smatra za boj proti pravicam katoliških staršev. Vsi katoličani se pozivljajo, da se z vsemi sredstvi ustavljajo stvari in osebam, ki jo zastopajo.

Slednjic pa

XII. odločno zahtevamo popolno ravnopravnost katoličanov v državi. Diametralno nasprotno temu načelu je postopanje vojaških oblasti glede na dvoboj, ki je vrh tega v protislovju z obstoječimi zakoni.

III. Resolucije socijalnega odseka.

Tretji slovenski katoliški shod obnavlja in odobrava vse socijalne resolucije, ki sta jih sklenila 1. in 2. slovenski katoliški shod. Socijalni načrt kmečkega, obrtnega, trgovskega in delavskega stanu je zlasti 2. shod tako točno narisal, da mu načelnega nimamo ničesar dodajati. Tudi načela glede na zavarovanje, socijalne naloge avtonomnih zastopov in krščansko usmiljenost so v resolucijah 2. slovenskega katoliškega shoda jasno in natančno izražena.

Trdno stoječ na teh načelih, izjavlja tretji slovenski katoliški shod, da je treba za njihovo vresničenje temeljitega pouka in vztrajnega, požrtvovalnega reda.

I. P o u k .

Da more socijalni pouk doseči svoj smoter, mora biti organizovan. Vspešno se razvije le tam, kjer sloni na zdravi organizaciji in teži ne toliko po posameznikovem gospodarskem napredku, kolikor po napredku širših skupin, kar se da doseči edino le z vzajemnim sodelovanjem, s kooperativnimi zvezami, v raznovrstnih oblikah stanovskega in združnega združevanja. Potemtakem je predpogoj vspešnemu pouku stanovska in mladinska organizacija.

Glede na posamne oblike socijalnega pouka velja to-le:

a) Jezikovni in računski pouk v ljudskih šolah naj se bolj nego doslej ozira na socijalno izobrazbo. Zlasti naj že ljudska šola stoji na višji stopinji, podaja temeljne nauke iz higijene, kjer naj se posebno poudarja škodljivost alkoholnih pijač, dalje naj s primerno izbranimi opisi gospodarskih in kulturnih razmer iz prešlih dob pojasnjuje učencem zgodovinski razvoj našega kmečkega, obrtnega in delavskega stanu; s tem poukom naj se v logiški zvezi združi temeljni pouk o pomenu združevanja, zlasti združništva in konečno naj se v praktičkih vajah priuče učenci domačemu knjigovodstvu.

b) Za kmečki stan priporočamo kmetijske nadaljevalne šole, predvsem pa zimске kmetijske tečaje, ki naj se ustanavljajo s pomočjo občin, dežel in države.

c) Za obrtni stan zahtevamo na avstrijskem slovanskem jugu večje število strokovnih šol, ustanovitev državnih rokodelskih šol in vsaj ene državne obrtne šole.

č) Trgovstvu so potrebne slovenske trgovske šole, ki naj jih ustanove trgovske zbornice, mestni zastopi ali druge korporacije, podpirajo pa država in dežele. Iskreno želimo, naj se po razumnem razvoju trgovanja kmalu omogoči na avstrijskem slovanskem jugu slovanska trgovska akademija.

d) V izpolnjevanje proizvajavne tehnike in v napredek trgovanja z domačimi pridelki in izdelki naj se redno snujejo raznovrstne poljedelske in obrtne razstave.

e) Po vseh kmetijskih, obrtno-nadaljevalnih, rokodelskih, strokovnih in strokovnih in trgovskih šolah naj se obvezno poučuje tudi združno knjigovodstvo v zvezi s pravnimi določili o združništvu.

f) Po učiteljskih naj se uvede obvezno pouk v kmetijstvu po strokovnem učitelju in v knjigovodstvu, zlasti z ozirom na združništvo.

II. D e l o .

Vse socijalno delo mora izvirati iz požrtvovalne krščanske ljubezni, ki se tem krepkeje razvija, čim večja je potreba. Razraščati se mora v teh smereh: v socijalnopolitiški, organizacijski in karitativni v ožjem zmislu. Z ozirom na naše razmere opozarjamo na te-le posamnosti:

a) boj proti umazanemu slovstvu, ki se zlasti s tujine širi med nami;

b) boj proti alkoholizmu. V tem zmislu priporočamo družbo treznosti. Abstinenta in abstinenske krožke in sestanke;

c) skrb za izseljence;

č) skrb za delavsko ženstvo, zlasti po mestih;

d) pospeševanje vzajemnih podpornih in zavarovalnih organizacij, zlasti pa skrb, da se zakonitim potom doseže starostno zavarovanje delavskega ljudstva. Na vso moč se poudarja ob ti priliki zahteva pod rudarski zakon spadajočega delavstva, naj se bratovske skladnice primerno preosnujejo in naj se tudi za to delavstvo uvede zakonito zavarovanje proti nezgodam;

e) skrb za dobrodelne zavode;

f) skrb za higieno; zlasti boj proti jetiki;

g) skrb za zanemarjene otroke in bivše kaznjence;

h) skrb za primerno zabavo; posebno se priporoča v tem oziru telovadba.

IV. Resolucije organizacijskega odseka.

Namen organizacije je združiti razkropljene sile posameznikov, da postanejo po skupnosti zmogne doseči velikih uspehov, katerih posameznik ne zmora. 3. slov. kat. shod ponavlja želje, izrečene na 2. slov. kat. shodu, opozarja zopet na potrebo organizacije za ohranitev našega naroda na temelju kat. vere in slovenske narodnosti ter priporoča:

1. Vsi katoliško misleči Slovenci se naj združijo v veliko stranko, ki obsegaj vse sloje in vse pokrajine slovenskega ljudstva. Ta stranka stoji na najširši demokratični podlagi, tako da volijo njeno vodstvo zaupniki iz vseh stanov. Izvrševalni odbori naj bodo po vseh slovenskih pokrajinah ter naj delujejo samostojno. O stvareh, ki so važne za ves slovenski narod, naj se posvetuje osrednji odbor, ki ga tvorijo odposlanci vseh teh pokrajinskih odborov. Ta velika politična organizacija se naslanja na politična društva, ki se naj osnujejo v vsakem volilnem okraju, in naj vpliva na državni zbor in na deželne zборе, ter na občine, da se njih varujejo katoliška načela in da dobe Slovenci vse pravice, ki jim grede v šolstvu ljudskem, srednjem in višjem, v uradu in sploh v javnopravnem življenju. Politična društva naj skrbijo, da bodo najširši ljudski sloji po shodih in v časopisju vedno poučeni o ustavnem življenju.

2. Ker sloni ves narodni razvoj na pouku in pravi omiki, je nujno potrebna organizacija izobraževalnih društev in mladinskih zvez, ki naj skrbijo za poljudni pouk v vseh strokah javnega življenja in se naj zlasti ozirajo na gospodarske potrebe ljudstva in na apologetične snovi. Poleg tega naj goje glasbo, petje, dramatiko in naj izobrazujejo estetični čut ljudstva. Vsako izobraževalno društvo imej svojo knjižnico. Vsa društva naj bodo zvezana v „Slov. kršč.-soc. zvezi“, ki naj skrbi za govornike, za skupne vseslovenske društvene prireditve, za poljudno zabavnopoučno slovstvo ter izvršuj tudi nadzorstvo nad društvi, da se ohranijo v živahni delavnosti. „Zveza“ izdajaj, kakor je lani začela, vsako leto poročilo o društvenem delovanju na vsem Slovenskem.

3. Katoliški Slovenci naj pospešujejo posebno skrb izpopolnitvi gospodarske organizacije. Snujejo naj se posojilnice povsod, kjer jih še ni. Nakupovalne zadruge naj obračajo svojo skrb na velike gospodarske potrebščine ljudstva. Proizvajalne zadruge naj pospešujejo tehnični napredek poljedelstva in obrti in naj preskrbujejo ugodno razpečaranje pridelkov naše domovine. (Mlekarne, sadjarske, lesne zadruge itd.) Zadruge naj bodo združene v veliki zvezi, da tem enotneje in krepkeje zastopajo naše gospodarske koristi. Priporoča se jim sodelovanje pri velikih domačih industrijalnih podjetjih.

Skrb vsake gospodnje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva
Knežpova
sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojo jedrnatost okusno, zdravilo v pravih razmerjih, ima torej nepopularen življenjski pomen za vsako gospodinjstvo!

Prostovoljno in brezplačno izročila so Kustričini in Zlatiči v svoje zavode z vrsto vrsto družinskega zdravila Kava.

Anton Breščak
Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarnarje Gironcoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev.

Gorica, via Teatro št. 20 Gorica, via Seminario št. 10

Olje za luč	32 kr. lit.	Olje corfù	56 kr. lit.
„ fineje	40 „ „	„ bari	60 „ „
„ bolje	44 „ „	„ lucca	70 „ „
„ dalmat.	48 „ „	„ nizza	80 „ „
„ istrsko	56 „ „	„ najfineje	1 gl. „

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške biagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban,

Gorica,
Magistratna ulica šte. 8.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Anton Kustrin,
trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mliina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadičice in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obnavala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

And. Fajt,

pek. izvedenec Gorica
tekalšče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, k-tor na nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Najboljše stiskalnice za vino

in OLJKE so naše stiskalnice „HERRUL“ najnovjšega in najboljšega sestava z dvojnimi in nepretrganim pritiskalom; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalica, najboljša avtomatična patent- „SYPHONIA“ ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. Plati, mlini za grozdje, sadje in oljke. Rekalnice za grozdje, Vinogradski plagi. Sušilnice za sadje in drugo vegetalne, živjenske in mineralne pridelke. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetalnice, Slamozornice, ročni mlini za žito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Idelujejo in prodaja z jamstvom kot posebnost najnoveje, izberno izkušene, kot najboljše pripravljane in odlikovane sestavi

Ph. Mayfart & Co
tovarna za poljedelstvo in vinski stroje na DUNAJU, II. Taborsstrasse št. 71. Automat. škropilnica.

Stiskalica za vino.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 500 zlatimi in srebrnimi kolajnami. Cenik s podobami in množičevilna pohvalna pisma. — Razprodajalci in zastopniki se iščejo posodbi, kjer še nismo zastopani.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Kar. Draščik

v Gorici na Kornu (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pinco itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v oriz, buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Jako izdatno sredstvo proti

revmatizmu in trganju po udih (putiki)

je liker **GODINA**, katerega pripravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakopu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“ v ulici Fornelo št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se dološlje naprej 7 K, nakar se stekleničice dološljejo franko in so v tem znesku zapopadeni vsi pošiljatveni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.